

Landboslid,

paaastjounet af det Kongl. Landhuusholdningselskab.

(Fremstillet i nedenanførte til Selskabet indkomne Beretninger og Vidnesbyrd.)

I.

Det høifønelige Landhuusholdningselskab.

Flere af vore Medsognemænd havde gjentagne Gange fordeelagtigen omtalt i vor Nærværelse en af Selveiergaardsmænd Rasmus Sørensen i Ny Stenderup, Vester-Hæsinge Sogn, anlagt Granplantage, og for at forvisse os om Beretningens Rigtighed toge vi i sidstafvigte November Maaned den i Diesyn. Vi foresandt da en indhegnet Skraaning af sandig Beskaffenhed, 3 à 4 Tdr. Sædeland, beplantet med Gran af forskjellig Alder fra 1 til 3 Alen i Længde, der tilsammen vare i en kraftfuld og meget lovende Vegt. Det vilde ikke paa denne Jordlod lykkes Gieren med Kornsæd formedelst en tilgrændsende høi Bøgeskov paa Grevskabet Brahesminde, og derfor besluttede han at anvende den, som anført, endstjøndt det medførte en Forandring i Driften af Gaardens Tilliggende, c. 35 Tdr. Land. Arbeidet med Granplantagen er i nogle Aar udført med Sagkundskab, Bekostning og Opoffrelse, og den Omforg, hvormed den siden er behandlet, vidner om hans Forkjærlighed for Skovcultur og tillige om Indsigt i at benytte Terrainet efter dets Bonitet paa en hensigtsmæssig Maade. Noget fra Anlægget var en liden Indhegning, omtrent 3 Skpr. Land, med unge, frodige og ranke Bøge. Her i

Sognet er en Deel sandige og til Kornavl lidet stikkede Jor-
der, og det tør ventes, at det af benævnte Selveier givne og
i vor Commune første Exempel paa Virksomhed og Opoffrelse
i den Retning vil blive fulgt af Sognebeboerne, hvorved golde
og øde Strækninger vil faae et livligt og glædeligt Udseende.
I den Forvisning, at det høifongelige Landhuusholdningselskab
gunstigen modtager Indberetninger om slige og lignende Fore-
tagender, endog i det mindre, af Landmænd, tillade vi os den
underdanige Frihed at indsende Foranstaaende og derhos at
anbefale paa det Bedste anførte Selveiergaardmand Rasmus
Sørensen til at erholde en Hærds gave som en offentlig Er-
kjendelse af hans Fortjeneste og tillige som en Opmuntring for
andre paa Egnen til Efterlignelse. Til endmere at udvirke vort un-
derdanige Andragendes bevaagne Opfyldelse vedlægges en Attest
fra Hr. Skovrider Bøving paa Grevskabet Brahesminde. At
ommeldte Gaardeier er en duelig og virksom Landmand, der
har Alt, henhørende til Avlsvæsenet, Besætningen iberegnet,
i en udmærket god Orden, og at han for sit Forhold er al-
mindeligen agtet, ere vi saa frie at tilføie, uagtet det egentligen
ikke vedrører den her omhandlede Sag.

B. Høisinge og Sandholts Lyndelse Sogneforstanderskab den 22de Februar 1855.
underdanig

E. Becher. E. F. A. Schwarz. N. Christensen. Peder Jørgensen.

I et Tidsløb af 15 Aar har Selveier Rasmus Sørensen
af Nystenderup under Bester-Høisinge Sogn indfredet en
Strækning Hedeland og let Sandjord, indeholdende circa 3
Tdr. Land, tilgrændsende Vestfiden af en af Grevskabet Bra-
hesminde Skove, kaldet Skadeløffen.

Uagtet den flette Jordbund, som neppe formaaer at frem-
bringe et svagt Græsdaekke, end mindre Sæd, har Rasmus
Sørensen, ved utrolig Flid, Omsorg og Besøfning, bragt denne
Strækning i sluttet Bestand ved Plantning af Grammer, af
hvilke en Deel allerede ere tjenlige til Humlestænger.

Naalestovanlæget har en ret gunstig Beliggenhed, idet dette tildeels er beskyttet for Vestvinden. Med megen Interesse har jeg stadig iagttaget Rasmus Sørensens Omsorg for dette Anlæg, som er meget lovende, og da han har anmodet mig at afgive mit Skjøn om Dette, er det mig en Fornøjelse at meddele ham disse Linier som en anbefaling.

Hannestlund den 12te Decbr. 1854.

Boving,

Forsteanbidat, Skovrider ved Grevskabet Brahesminde og Stamhuset Egestovs Skove.

Gaardeier Rasmus Sørensen i Ny Stenderup tilkjendtes Selskabets 5te Solvbæger.

II.

Sogneforstanderskabet for Borris Sogn tillader sig at hende det Kongl. Landhuusholdningsselskabs Opmærksomhed paa en lille Granplantning her i Sognet, hvis Eier, Peder Jensen Magaard, forekommer os at fortjene en opmuntrende Belønning for sin Flid med den.

To af Sogneforstanderskabets Medlemmer, Medundertegnede Chr. Vilstrup og Christen Meedom have derfor næriere beseet Plantningen, og fundet et Stykke Jord c. 1 Td. Land bevoget med Træer, deraf et Stykke med 700 skjonne tætsluttende Grantræer, der plantede for 16 Aar siden nu have en Middelhøide af c. 10 Alen; som Fortjættelse deraf er en mere aaben Plantning af Fyr og Gran c. 300 Stkr., der plantet omtrent ved samme Tid have en Middelhøide af c. 14 Alen. I Lø for Vesten af disse er for 3 Aar siden plantet 200 3aarige Planter, som staae i god Grode. Ifjor Foraar er plantet c. 600 i Forbindelse med disse, som ogsaa tegne ret godt. Hjemme ved Gaarden i Haven er samtidig dermed plantet 2000 unge Gran, som Tid og Leilighed ikke tillod at faae udplantet med de øvrige.

Denne Plantning er nu vel i og for sig selv ikke stor, men Manden, som har foretaget den, er ingenlunde formuende.

og har opoffret ikke, jaa Lidet paa den baade af Tid og Flid. Han forefandt paa Stedet et lille purlet Egekrat, som han ved Beskjæring og Opstamning fik til at voxe i Beiret; i Læ deraf plantede han en Frugthave, som enkelte Aar har baaret rigeligt. Han har indhegnet Stykket med et Jorddige, og nu i de senere Aar er det, at han i Læ af dette har opelsket sine Grantræer. Denne vedholdende Flid formene vi fortjener nogen Opmuntring.

Her paa Egnen er Lysten til Træplantning endnu kun svag, skjøndt den spores mere end før; men den Tid, da han begyndte at plante, var der neppe Nogen, der tænkte paa at plante en Skov, og ingen Bonde her i Nærheden har, saavidt vi vide, plantet saa Meget og med saadant Held, som han. Fortjener derfor de Første, som forsøge sig i en ny Retning nogen Opmuntring, da fortjener han det vistnok for denne Egns Bedkommende.

Hele Plantningen ligger smukt paa en jevn Flade ved Skjern Åa, omgiben af Mark og Enge; det er en Fornøielse at gaae igjennem den, og den er en Prydelse for Egnen.

Vi anbefale dens Eier, som nærmest selv med egen Haand har plantet den, til det Kongelige Landhuusholdnings-Selskab, og bede det, at have ham i Grindring ved Uddelingen af dets Præmier.

Sognesjorstanderskabet for Borris Sogn (Velling Herred, Ringkjøbing Amt)
den 21de Januar 1856.

Chr. Vilstrup, Christian Thoft. Christen Meedom.
Formand.
Jens Christensen. Jens Jensen. Niels Jensen.

Til
Det Kongelige Landhuusholdnings-Selskab.

Peder Jensen Aagaard i Borris tilkjendtes Selskabets 6te
Solvbæger.

III.

Til

Det Kongelige Landhuusholdningselskab.

I Righed med, hvad der aarlig af forskjellige Landmænd indberettes til det høie Selskab angaaende Resultatet af anvendt Flid og Tænkksomhed ved Jordens Dykning, tillader jeg mig allerærbødigt, med Hensyn til de af mig opdyrkede raae Jorder, at indberette Følgende:

Aar 1840 kjøbte jeg en Jordlod med Bygning i Hvilsted Sogn, Hads Herred, hvis Areal udgjorde imellem 7 og 8 Tdr. Land, af hvilket det meste var umatriculeret, og af det der i Egnen saakaldte Kurleer, med 7 Tdr. Hartkorn.

Denne lille Eiendom tiltraadte jeg i meget trange Aar, og dens Afgrøde kunde i Forstningen kun simpelt føde en Hest og en Ko, og langtfra kornføde mig med Kone og 2 Børn; thi det meste var, som alt bemærket, raa ucultiveret Jord, af en meget slet Beskaffenhed.

I denne min fattige og forknyttede Stilling maatte jeg den meste Tid af Aaret arbejde hos Andre, og benytte Aften- og Morgentimerne, efter og før almindelig Arbeidstid, til min egen Jords Opdykning, ved af yderste Evne først ved Udgroftning, der i det seige Leer var meget anstrængende, at befrie Jorden for det fladelige Vand, hvoraf den leed, og dernæst ved Mergling at oplive og frugtbargjøre den kolde og døde Leer. Saaledes hengik omtrent 6 Aar, i hvilke mit moisommelige Arbeide dog kun lønneses med almindelige Afgrøder; men i det 6te og 7de Aar begyndte Virkningen af min vedholdende Flid at vise sig; thi da kunde jeg godt føde 1 Hest og 2 Køer, og havde Korn nok til eget Brug; i 8de og 9de Aar blev Afgrøden saa rigelig, at jeg aarlig kunde sælge 30 à 40 Tdr. Korn, og meget godt føde en Ko mere, og det 10de Aar ansaaes Jordloden af Alle for at være bragt til saa høi en Grad af Frugtbarhed, som den med Rime- lighed kunde antages at komme. Det blev mig derfor ogsaa

i disse sidste Aar mueligt at udvide og forffjonne Bygningerne, og at indrette Alt i og ved Stedet beqvemt og net; men da jeg indsaae, at her nu ikke var mere for mig at gjøre, og at jeg endnu besad Lyst og Kraft nok til at tage fat paa en større Eiendom, besluttede jeg efter flere fornuftige Mænds Raad, at afhænde denne lille Eiendom, der før var anseet af Alle som een af de ringeste i Sognet, men nu derimod for en af de bedste af lige Størrelse, til hvilken høie Grad af Cultur disse før det meste raae Jorder alene ved mit eget Arbeide, utrættelige Flid og Tænksomhed vare bragte, og i Foraaret 1850 solgte jeg samme, og kjøbte derpaa om Sommeren min nuhavende Eiendom.

Til denne, der er beliggende i Dmmestrup By, Mørke Sogn, Randers Amt, flyttede jeg samme Foraar. Dens Areal udgjør $27\frac{1}{2}$ Tdr. Vand geom. Maal; dens højeste Tagt imod 24 er 11 og dens laveste 5. I samfulde 42 Aar havde den ikke været beboet af Gier, men anvendt næsten ene til Græsmark. Jorderne bestaae af seigt Trilleleer, der i Tørre slaae store Revner, og i det Hele ere meget vanskelige at bearbeide, og derfor ansaae ogsaa de Fleste, som kjendte Eiendommen, det for en stor Taabelighed af mig, at ville tænke paa med en Gjæld af 1000 Rdlr. at drive den op, og selv mine Sælgere (den eiedes nemlig af 4 Mænd) lode sig forlyde med, at de nok kom til at tage den tilbage.

Skjondt jeg saaledes skuede kun mørke Udsigter, og tilmed var ene om et saa besværligt Arbeide, som her forelaae, med Undtagelse af min Kone, der stedse troligt har hjulpet mig, naar og hvor hun har kunnet, saa begyndte jeg dog strax for det Første med, paa de meest trængende Steder, ved Udgrøftning at befrie Jorden fra det skadelige Vand, hvorfra den meget leed, og jeg har saaledes med egen Haand gravet flere 1000 Alen Grøfter, ligesom jeg paa Steder, hvor aabne Grøfter vilde være til Hinder for Pløiningen, har anlagt dækkede Grøfter med Steen, Mås og Tang. Meget vel erkjender jeg, at egentlig Draining var fortrinligere, og det er ogsaa

min Hensigt, saasnart min økonomiske Forsatning nogenlunde tillader det, at anvende denne; men paa Grund af min Uformuenhed har jeg maattet anvende de nævnte Gaffiner. Efter og ved Siden af dette Arbejde begyndte jeg med Mergling, der i høieste Grad var besværlig; thi Mergelen ligger 4 à 5 Alen under Jorden, og er tilmed i en Bæk, hvorfra det er meget besværligt at komme op, skjøndt Mergelen først med Spaden kastes et Stykke i Veiret, inden den kan læses paa Bogn. Uagtet disse Besværligheder og Vanskeligheder har jeg dog nu kjørt 4000 Læs. En væsentlig Hindring ved Markens Dyrkning fandt jeg i en meget stor Mængde Rødder af afhuggede Træer. Jeg har saaledes opryddet 4 Tdr. Land, dels Trærødder og dels Torne og andet Buskværk, flere 100 Læs, hvilket optog Jorden til liden eller ingen Nytte. En anden væsentlig Hindring fandt jeg i en stor Mængde jordsfaste Steen, hvilke ligeledes ere oprykkede og bortførte.

Endelig fandtes paa Eiendommen flere større og mindre Huller eller Siger med Tørvejord i Bunden, i hvilke jeg har kjørt al den af Grøfterne opkastede Jord, med over 2000 Læs, og derved gjort hine til frugtbar Agerjord.

Ved disse Forbedringer, som jeg uden fremmed Hjælp har udført, har jeg nu den Glæde allerede at have bragt denne aldeles raa og meget ubequemme Jord til en temmelig høi Grad af Frugtbarhed, hvilket fremgaaer deraf, at jeg isjor avlede 72 Traver Byg, 71 Tr. Havre, 19½ Tr. Winterhvede og 11 Tr. Rug, og fodrede meget godt 2 Heste, 6 Køer, nogle Ungheveder og Faar, hvorimod der ved min Tiltrædelse var ganske ubetydelig Avling, og selvfølgelig heller ingen Dværgbesætning kunde fodres, hvorfor jeg den første Winter maatte købe en stor Deel Rughalm, skjøndt jeg kun havde 2 Heste og 1 Ko.

Idet jeg saaledes har tilladt mig allerærbødigt at indberette til det høie Selskab, hvad jeg som Jordbruger har udrettet, vover jeg ligeledes at anbefale mig til Sammes Naastjænnelse, hvis jeg dertil maatte ansees værdig.

Dummesrup, den 20de Juli 1855.

Allerærbødigt
Jens Ingildsen.

Det er Undertegnede en kjær Bligt, med den fuldkomneste Overbeviisning, at kunne bevidne Sandheden af hvad her-
værende Jordbruger, Jens Ingildsen, fra Dmmestrup har an-
ført i sin Skrivelse til Landhuusholdningselskabet, angaaende
hans Virksomhed i Hvilsted; thi skjøndt yderst fattig og for-
knytt, trængende til al muelig Hjælp, tabte han dog ikke Modet;
men hans Gjerning lykkedes da ogsaa saaledes, at han tilsidst
kunde føle Sandheden af Frelserens Ord: „Ja, saligt er det,
hellere at kunne give end at tage“. Om Morgenens ved Dag-
gry stod han op og arbejdede paa sin egen Jord, og saasnart
den ordentlige Arbeidstid for Dagleiere indtraadte var han
hos flere af os Undertegnede stedsse paa sin Post. For det
meste tog han Accord = Arbejde. Sin Jord forbedrede han
saaledes, at vi efter bedste Skjøn tør mene, den omtrent havde
naaet Toppunktet, og derfor raadede vi ham til at sælge for
at kunne faae noget Andet at udvide sin Virkelyst paa, og
for, ved sit Exempel, andre Steder at kunne vise, hvorledes
„Flid i lovligt Kald fremmes“. Blandt os har han efterladt
et Exempel, som, naar det følges, — vil være det bedste
Potteri til Velstand og Lykke, og hans Minde som en vind-
stibelig, redelig, stræbsom og høist agtværdig Medborger skal
længe blandt os forblive i friskt Minde —, og paa Grund af
Alt her anført vove vi ærbødigt at anbefale ham til det
høie Landhuusholdningselskabs værdige Anerkjendelse.

Hvilsted den 25de Juli 1855.

Søren Bødker,
Sognefoged.

Søren Westergaard,
Gaardmand.

Christen Pilgaard,
Gaardmand.

Nasmus Christensen,
Sogneforstander.

Peder Rølling,
Sogneforstander.

Efter Anmodning af Jens Ingildsen have Undertegnede, der
begge kjendte hans Jordlod i dens raa Tilstand, i Juli Maaned d. A.
været hos ham og med ham omkring paa Marken og kunne vi der-
for bemærke: at Resultatet af en 5aarig anvendt Flid og Orden
hos ham er stor; thi fra en tildeels udhyrket, raa, steenriig og

fugtig Jordbund har Jens Ingildsen nu omflabt sin Lod til en frugtbar og indbringende Agermark. Vi kunne derfor tilfulde bevidne Sandheden af hvad han har anført i sin Ansøgning, og det skulde meget glæde os, om hans Virken maatte finde det høie Landhuusholdningselskabs Anerkjendelse, da han hertil synes at være værdig.

Ommestrup og Mørke den 5te August 1855.

Allerærbødigt

J. O. F. Høj,
Forpagter af Mørke Præstegaard.

Jorgen Rasmussen,
Gaardeier i Ommestrup.

Ogsaa undertegnede Sognepræst har med stor Fornøielse beseet Boelsmand Jens Ingildsens Jordlod og gjort mig bekendt med de forbausende Resultater, hans usfortrødne Anstrængelser, Flid og Tænkksomhed i det korte Tidrum af 5 Aar har havt paa hans ferhen ucultiverede, kolde og sure Jordlod. Naar hertil kommer hans og Families sømmelige og christelige Vandel iblandt os og hvad han tidligere paa et andet Sted har udrettet, kan jeg ikke Andet end paa det varmeste allerærbødigt at anbefale ham til det Kgl. Landhuusholdningselskabs gunstige Opmærksomhed.

Mørke Præstegaard pr. Aarhuus, den 6te August 1855.

J. B. Blichfeldt.

Forestaaende Andragende med Bilag tilstilledes Randers Amtshuusholdnings-Selskab til Erklæring, i hvilken Anledning Dette indsendte nedenstaaende Skrivelse fra den vedkommende Landbocommissair, med Bemærkning: at Ansøgeren ikke hidtil har af nyseævnte Amtsselskab erholdt nogen Belønning.

I Anledning af den ærede Bestyrelses behagelige Skrivelse af 23de f. A., skulde jeg herved ikke undlade at tilmelde den, at jeg ifølge dens Anmodning har taget Jordbruger Jens Ingildsens Eiendom i Diesyn og derved er kommen til den Erkjendelse, at han, foruden at have opdyrket circa 4 Tdr. Land,

der vare bevogede med Træer og bortskaffet en Mængde jordfaste Steen, har udført saa betydelige Forbedringer paa sin Eiendom saavel i Henseende til Mergling som skadeligt Vand's Afledning, at han med Rette kan henføres blandt Randers Amt's dueligere mindre Landbrugere. Jeg maa derfor tiltræde det hæderlige Skudsmaal, som Mørke Sogns værdige Præst og tvende af dets indsigtsfulde Landmænd have meddeelt ham, idet jeg tillader mig at anbefale ham paa det Bedste til det Kongelige Landhuusholdningselskabs Bevaagenhed. Sluttelig formener jeg at burde tilføie, at det vilde være særdeles ønskeligt, dersom denue stræbsomme og særdeles stikkelige Mand, der i den korte Tid, han har besiddet sin Eiendom, har udrettet saa meget, uagtet de Penge-Midler, han har kunnet disponere over til dens Forbedring, kun have været ubetydelige, maatte ansees værdig til at erholde en Belønning, hvorved han vilde sættes istand til fremdeles at kunne forbedre sin Eiendom, navnlig ved Draining, og derhos vedblive ved sit Exempel at udøve en gavnlig Indflydelse paa Omegnens Beboere.

Rosenholm den 12te Februar 1856.

Erbedigt

H. H. Rosenkrantz.

Til

Bestyrelsen for Randers Amtshuusholdningselskab.

Jens Ingildsen i Ommestrup tilkjendtes Landhuusholdningselskabets 3die Solvbæger.

IV.

Jeg Undertegnede, Lømmemand og Huusmand i Aversnæs Sogn vover underdanigst at ansøge den høie Bestyrelse for Landhuusholdningselskabet om en lille Understøttelse i Anledning af Udførelsen af Drain-Arbejde paa min Fæste-Huuslod.

I Aaret 1852 modtog jeg i Færste 4 Edr. Land, som bleve udlagte af en Gaard i Avernæs By. Den mig anviste Jord ligger i Byens Udmarker, og var ved min Tiltrædelse meget sidd, fuld af Vandhuller og lave Steder. Jeg var strax betænkt paa foruden Indhegningen at forsyne min Rod med Vandgrøfter, men da disse for at gavne noget, maatte være saamange og store, at de vilde tage en betydelig Deel Jord bort, og jeg, tildeels ved Læsning i de af Landhuusholdnings-selskabet til Avernæs Sogn skjenkede Bøger, blev gjort opmærksom paa Drainingens Nytte, begyndte jeg at lægge Rør i Vandgrøfterne og atter fylde disse; derved lykkedes det mig at faae 6 forhen aldeles ubenyttede Vandhuller omdannede til Bløieland, og har jeg siden udvidet Arbeidet til andre fugt-ige Steder, og vilde udvide det endnu mere, hvis jeg dertil havde Raad, men da jeg tildeels har maattet anvende større Drainrør, som ved Transporten her til Den fordyres noget og da alt Dagleierarbeide her er meget dyrt, fordrifter jeg mig til underdanigst at ansøge om en lille Understøttelse til Fortsættelsen af det paabegyndte Draining-Arbeide paa min Jordlod.

Avernæs den 8de April 1856.

Underdanigst
Jens Jensen,
 Lømmemand.

Til

Det Kongelige Landhuusholdnings-selskab.

At Lømmemand Jens Jensen, Huusmand paa Avernæs, som har en Jordlod paa 4 Edr. Land, har ved Draining nedlagt 892 Allen Rør, hvorved 6 Vandhuller ere udtørrede og gjort til Bløieland, bevidnes herved.

Avernæs den 30te Marts 1856.

Nasmus Andersen,
 Gaardmand.

Niels Jacobsen,
 Gaardmand.

Idet jeg Undertegnede fordrifter mig til at anbefale nærværende Ansøgning, skeer det ikke fordi jeg anseer det heri nævnte Drainerarbeide i og for sig for saa mærkeligt og roesværdigt, thi endt det har været forholdsvis dyrt.

Men jeg fordrifter mig til at nævne det som roesværdigt, at en ung, ubemidlet Mand, efterat have for Indførelsen opført et stort, smukt Huus og derved sat sig i nogen Gjæld, neppe seer et lille Forsøg med Drainerør udført paa Præstegaardens Jord, før han strax griber til selv ved Draining at forbedre sin forsojede, fide og lidet lovende Jordlod. Og hvad jeg især vilde lægge Vægt paa, er det gode Exempel, Ansøgeren derved har givet. — Bønderne paa saadanne afsondrede Steder som Avernæs og andre Der ere, som bekiendt, meget mistænkelige mod alle nye Forbedringer i Agerbruget, og meget langsomme med disses Indførelse, naar ikke Exemplet gives af en af deres Egne. Ansøgeren har nu givet Exemplet (thi Forsøget paa Præstegaardsjorden vilde rimeligvis uden ham længe været blevet upaaagtet) og 3 Gaardmænd her paa Den have, siden de saae den gode Virkning af Drainerør paa J. Jensens Lod, begyndt at benytte Drainerør til Vandets Afledning; Begyndelsen er gjort, og det vil forhaabentlig ikke blive derved, da man allerede ikke længer taler imod Draining, uden forsaavidt Bekostningen angaaer. Kunde Ansøgeren derfor erholde en lille Opmuntring, vilde han ikke være, og i Fremtiden vist ikke vise sig, dertil uværdig.

Maaskee jeg tør gjøre det Kongl. Landhuusholdnings-selskab opmærksomt paa og bekiendt med den Fremgangsmaade til Rørens Dækning, vi her benytte. Vi have Mangel paa god Grønsvar, derimod ved Havet Overslødighed af Dr (her kaldet „Gral“ = smaa Rullesteen af indtil en Baldnøds Størrelse) og Tang. Ved bestandig at have disse 2de Gjenstande, som vi anvende paa flere Maader, for Die, fik jeg Ideen, som for en kompetentere Dom maaskee vil findes forkastelig. Vi bedække Rørene, naar de ere lagte godt fast, med

et tyndt Lag Or, dette igjen med et temmeligt tyndt Lag Tang, derpaa kommer Jorden.

En Attest fra 2de paalidelige Mænd vedlægges.

Avernaø Præstegaard den 11te April 1856.

Underdanig

Budg,
Sognepræst.

Den ansøgte Understøttelse kunde ikke tilstaaes Jens Jensen, hvorimod Selskabet forundte ham som et Agtelsestegn sit 6te Solvbæger.

V.

Til

Det Kongelige Landhuusholdningselskab.

Huusmand Peder Madsen, boende paa Vester-Hornstrup Mark, Jellinge Sogn, Veile Amt, fik for omtrent 12 Aar siden det ene Been med det meste af Laaret assat (amputeret) efter $3\frac{1}{2}$ Aars forudgaaede haarde Lidelser, og alle anvendte Lægemidler fra flere af de dueligste Læger vare forgjæves. Saaledes blev da den kraftige Ungling i en Alder af 20 Aar en Krøbling. Fattig af Fødsel saae den unge Mand sig nødsaget til, for Livets Ophold at bede om Understøttelse, som og tilstededes ham fra hans Fødesogn, Rattrup i Bjerre Herred, hvor han efterat Amputations-Curen tillod det, lod sig anstafte et Træbeen. Nu havde det været meest hensigtsmæssigt for den lemlæstede P. Madsen, at have lært noget siddende Haand- Arbejde som Skrædder, Skomager eller lignende. Men da han havde en uimodstaaelig Lyst til Landvæsenet, hvortil hans funde, stærktbyggede Legeme i de bedre Dage gjorde ham saa vel klippet, pønsede han fremdeles herpaa; og indlød sig i Egtelab med Enken Ane Olesdatter, paa sin nuhavende Bopæl paa bemeldte Hornstrup Mark, hvor dengang kun fandtes et udselt Huus, ingen Kreaturer og saa at sige slet

ingen Axl, hvilket kan bevises af de nærmeste Beboere fra Søskou og Hornstrup. Denne saa uøle Forfatning afhjalp P. Madsen, trods sin Vanførhed, ved sin rastløse Iver som viste sig utrættelig i de groveste Arbejder, ved sin kloge Besindighed og Fremfærd i alle sine Foretagender. Han blev saaledes et af de første Exempler i sit Slags, Egnen har at opvise. For omtrent 5 Aar siden frasagde han sig den ham tildeelte Understøttelse fra Rattrup Sogn, da han vilde ernære sig selv. Og har han nu bragt det saavidt, at der holdes paa omhandlede Sted 1 Hest, 2 til 3 Køer og 5 Faar. Det gamle Huus er nedbrudt og til Bygningerne valgtes en bekvemmere Plads paa Marken, hvor der nu er opført 3 passende Huse. Til Stedet hører et Areal af 11 Tdr. Land g. M. (Ager og Eng) let gruset Jord, som alt nu befindes i kraftig Stand. Dog uagtet al den Anstrengelse en sliq Forbedring paa Mark og Bygning har krævet, har han idetmindste arbeidet den halve Tid hos Fremmede ved alle forekommende Arbejder, og gjælder for en af de bedste Arbeidere her i Egnen. Men den stive Holdning et saa høit Træbeen forarsager, gjør ham Arbeidet meget besværligt, og har alt begyndt at svække ham; dog har han allerede bragt det saa vidt, at han af sin egen Svæd kan ernære sig, og trostigt see den kommende Tid imøde. I Betragtning af alt det her Anførte, have vi Undertegnede fundet det passende, at en saa håderlig Vandel burde offentliggjøres, hvorfor vi ærbødigt ville fremstille Sagen for det respective Landhuusholdningselskab, i Haab om at Selskabet gunstigt ville overveie Sagen, om en saadan Mand ikke burde hædres eller belønnes for et saa mønsterværdigt Forhold i sit besværlige Liv. Tillige haabende at det ærede Sognestorstanderskab vil attestere det Anførte, og besørge det videre Fornødne til Sagens Fremme.

Rugballe og Hornstrup den 5te Marts 1856.

Underdanigst

Bertel Madsen. P. Christensen.

Peder Madsen, for hvem forantegnede to paalidelige Mænd have indgivet Andragende om en Opmuntring af Landhuusholdningselskabet, er undertegnede Sogneforstanderskab bekiendt som en meget driftig og vindskibelig Mand, saa at vi paa Grund af det i Ansøgningen Anførte ville paa bedste Maade have ham anbefalet til Landhuusholdningselskabets Opmærksomhed.

Jellinge-Høver-Sogneforstanderskab den 7de Marts 1856.

Hans Christensen.	F. A. Soltoft.	Jens Christensen.
Hans Rielsen.	Riis Peter Jensen.	Jens Rielsen.
Søren Laurson.	Peder Jepsen.	Marcus Jepsen.

Krøblingen Peder Madsen tilkjendtes Selskabets 6te Solvbæger.
